

T.C.
BAŐBAKANLIK
DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ
BAŞKANLIĞI

HİZMETE ÖZEL

1985
GENEL NÜFUS SAYIMI
DOKÜMANLARI

III — 1985 GENEL NÜFUS SAYIMI DEFTERİ VE SORU KAĞIDI AÇIKLAMASI

1 — GENEL NÜFUS SAYIMI DEFTERİ AÇIKLAMASI

1985 Genel Nüfus Sayımı defterleri üç çeşit olarak hazırlanmıştır. Bunlar, 11, 25 ve 41 soru kağıdından meydana gelmektedir. Defterlerin, kaç hane halkı soru kağıdından oluştuğu, sayım defteri kapağı üzerinde belirtilmiştir.

Her defter kapağı üzerinde «Sayım Bölgesi Sıra Numarası» ve «İdari Bölünüş»e ait (il, ilçe, bucak, köy, «muhtarlık» ve «Mahalle») soruları yer almaktadır. Bu soruların sayımdan önce sayım memurlarınca mutlaka doldurulması gerekmektedir. Ayrıca, kapak üzerinde bulunan sayımı yapılan nüfusun sayısının tespitine ait olan bölüm ile Sayım Memuru ve Kontrol Memurunun adı ve soyadının yazılarak imza edecekleri «SAYIM MEMURU VE KONTROL MEMURUNUN BEYANI» kısımlarının da sayım tamamlandıktan sonra doldurulması zorunludur. Sayım defterinin kapağının arka kısmında «DOĞUM YILLARINA GÖRE YAŞ ÇİZELGESİ» tablosu yer almaktadır. İhtiyaç duyulduğunda sayım memurlarının kullanması gereklidir.

2 — 1985 GENEL NÜFUS SAYIMI SORU KAĞIDI AÇIKLAMASI

Daha önce açıklandığı gibi «SAYIM MEMURLARI», soru kağıdını kitap harfleri ile ve okunaklı olarak aşağıda açıklandığı şekilde eksiksiz ve doğru olarak dolduracaklardır.

Soru kağıdı 4 bölümden meydana gelmiştir.

- 1 — Bölüm I : ADRES
- 2 — Bölüm II : YERİN NİTELİĞİ
- 3 — Bölüm III : HANEHALKI İLE İLGİLİ SORULAR (1-10)
- 4 — Bölüm IV : KİŞİSEL NİTELİKLERLE İLGİLİ SORULAR (11-42)

BÖLÜM I : ADRES

Bu bölüme, sayımı yapılan yerin adresini (cadde, sokak, küme adı veya numarası, bina dış kapı numarası, iç kapı veya daire numarası) Sayım Bölgesi Binalar Cetvelinden (Örnek C) yararlanarak yazınız.

BÖLÜM II : YERİN NİTELİĞİ

Sayımı yapılan yerin niteliği, bu bölümdeki ilgili kutulardan hangisine uyuyorsa, o kutuya (x) koyarak cevaplayınız.

Birden fazla kutuya kesinlikle işaret koymayınız.

Bu bölümde geçen bazı terimlerin tanımını aşağıda açıklanmıştır.

EV :

Kaç katlı olursa olsun içinde en çok iki daire (mesken) bulunan yapılarıdır.

APARTMAN :

Kaç katlı olursa olsun içinde üç ve daha fazla daire (mesken) bulunan yapılarıdır.

GECEKONDU :

Bir kişinin, bir başkasının veya kamunun mülkiyetinde bulunan arsa üzerinde ruhsatsız olarak yaptığı yapıdır (Tapu tahsis belgesi almış olsalar dahi).

ÇADIR, KOVUK, BARAKA, MAĞARA GİBİ YERLER :

Ev, apartman ve gecekondun dışında kalan ve bazı bölgelerde insanların oturduğu yerlerdir.

BÖLÜM III : HANEHALKI İLE İLGİLİ SORULAR (1-10)

Bu bölümü, sadece hanehalkı niteliği gösteren yerler için doldurunuz. Askeri birlik, kışla, otel, hastane vb. için doldurmayınız ve (x) ile iptal ediniz. Bu gibi yerlerde bulunan kişilerin sayımı, IV. Bölümde her sayfeye 9 kişi yazılarak ve aralık bırakmadan müteakip sayfeye devam edilmek suretiyle ve yeteri kadar soru kağıdı kullanılarak yazılacaktır.

Sayım Bölgesi Binalar Cetvellerinde (Örnek C) uğranılmayacaktır ibaresi yazılmış olan bu gibi yerlerde, özel sayım memuru görevlendirilecektir. Özel sayım memurları tarafından özel sayıma tabi tutulacak yerler aşağıda gösterilmiş olup, bu yerlerde doldurulan sayım defterleri üzerine «ÖZEL SAYIM» ibaresi yazılacaktır.

Bu yerler şunlardır :

- a) Asker, Jandarma ve polis, kışla, karakol ve müesseseleri ile askeri üstler (yabancı üstler dahil) ve sivil memurların girmesine müsaade edilmeyen askeri bölgelerdeki lojmanlar.
- b) Resmi (askeri ve sivil) ve özel bütün hastane, sanatoryum, doğumevi, sağlık merkezi, dispanser ve benzeri müesseseler.
- c) Resmi (askeri ve sivil) ve özel bütün yatılı okullar ve öğrenci yurtları (yatılı olmayan okullarda sayım günü bulunan nüfus, ait olduğu bölgelerin sayım memurları tarafından yazılacaktır).
- d) Ceza ve tevkifevleri (askeri ve sivil)
- e) Sayım günü görevli olanların bulunduğu yerler.
- f) Bir sayım bölgesine dahil edilmeyen yerler :
  - Karayolu durak veya terminalleri ve karayollarında hareket halinde olan taşıtlar,
  - Tren ve tren istasyonları,
  - Deniz ve hava taşıtları ile limanları,
- g) Sayım komiteleri tarafından özel sayım memurlarınca sayılması uygun görülen yerler (Sayım günü çalışmalarına müsaade edilmiş olan fabrika ve büyük işyerleri).
- h) Elçilikler, maslahatgüzarlıklar, ateşelikler ve konsolosluklar.

Yukarıdaki fıkralarda sayılan yerlerin, Sayım Bölgesi Binalar Cetvellerinde (Örnek C) numaralarının karşısında «UĞRANILMAYACAKTIR» diye işaretlidir. Sayım Bölgesi Binalar Cetvelinde (Örnek C) bu gibi yerlerin karşısında «UĞRANILMAYACAKTIR» kaydı görülmediği takdirde, sayım komitesine müracaatla gerekli düzeltme sayım ve kontrol memuru tarafından yaptırılır.

- 3 — Ancak; okul, hastane, otel, vb. gibi müesseselerde, lojman veya benzeri yerlerde devamlı olarak ikamet eden okul müdürü, başhekim, kapıcı, gece bekçisi gibi kimseler müstakil hanehalkı olarak kabul edilir ve ayrı ayrı sahilere yazılır.

Bunun yanında hanehalkı teşkil etmeyen yerlerdeki kişiler için bu bölüm doldurulmayacak (x) ile iptal edilecektir. Bu gibi yerlerdeki kişilerin sayımları IV. Bölümde her sahifeye 9 kişi yazılmak ve aralık bırakmadan icap ederse müteakip sahifeye geçilmek suretiyle toplu nüfus gibi yazılır.

IV. Bölümü, hanehalkı teşkil eden yerler için hanehalkının her ferdini, 1. satıra «Hanehalkı Reisi» ni yazmak suretiyle doldurunuz.

SORU 1 — Hanehalkı reisinin adı ve soyadı :

(Hanehalkı reisi evde olsun veya olmasın ad ve soyadını yazınız).

Hanehalkı reisinin evde olup olmadığına bakılmaksızın «.....» üzerine yazınız.

Hanehalkının tanımı ve açıklaması aşağıda verilmiştir.

HANEHALKI :

Aralarında akrabalık bağı bulunsun veya bulunmasın, aynı evde veya aynı evin bir kısmında yaşayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine iştirak eden, gelir ve giderlerini ayırmayan, bir veya bir kaç kişinin teşkil ettiği topluluktur.

1 — Aralarında akrabalık bağı bulunmamakla beraber, masraf ve kazançlarını ayırmadan devamlı olarak, çeşitli nedenlerle, birlikte yaşayanlar bir hanehalkı sayılırlar.

Bunun yanında :

- Aralarında aile bağı bulunmakla beraber, ayrı ayrı evlerde oturanlar aynı hanehalkından sayılmazlar.
- Aynı evde oturan, aralarında aile bağı bulunan, fakat ayrı ayrı kazançlardan yemek yiyenler, gelir ve giderlerini ayıranlar aynı hanehalkından sayılmazlar.
- Aynı evde oturan, aralarında aile bağı bulunmayan ve ayrı ayrı kazançlardan yemek yiyenler, gelir ve giderlerini ayıranlar aynı hanehalkından sayılmazlar.

2 — Sayım günü, sayımı yapılan hanehalkının ferdi olmamakla beraber, o yerde bulunan kişiler de bu hanehalkı ile birlikte aynı soru kağıdına yazılır. Ancak «Hanehalkı reisine olan akrabalık derecesi» sorusuna misafir olduğu mutlaka belirtilir.

3 — Sayımı yapılan hanehalkının fertleri olmakla beraber, o anda hanede hazır bulunmayan hanehalkı fertlerinin (HANEHALKI REİSİ HARİÇ) kesinlikle sayımı yapılmaz bu soru kağıdına yazılmaz.

SORU 2 — Hanehalkı reisi evde midir?

Birinci soruda adı ve soyadı yazılan «Hanehalkı Reisi» sayım sırasında evde ise «Evet 1» kutusuna, evde değilse «Hayır 2» kutusuna (x) koyunuz.

HANEHALKI REİSİ :

Hanehalkı reisi, hanehalkının gelir ve giderlerinden sorumlu olan ve hanehalkını yöneten kişidir.

SORU 3 — Şimdi bu hanede, misafirler dahil, kaç kişi bulunmaktadır?

Hanehalkından olup olmadığına bakılmaksızın sayım anında hanede bulunan kişilerin, misafirler de dahil, sayısını «.....» bölümüne rakamla yazınız.

SORU 4 — Şimdi bu hanede, kaç misafir bulunmaktadır?

(Akrabada olsa hanehalkından olmayanlar, misafirdir.)

Sayım sırasında hanede bulunupta hanehalkı üyesi olmayanların sayısını «.....» bölümüne rakamla yazınız.

Akraba dahi olsa hanehalkından olmayanların **MİSAFİR** olduğunu dikkate alınız.

MİSAFİR :

Hanehalkı reisine akraba olsun veya olmasın, hanehalkından olmayan sayım anında hanede bulunan kişilerdir.

SORU 5 — Bu hanehalkından olup, şimdi bu hanede bulunmayan kaç kişi vardır?

Sayımı yapılan hanehalkından olup da sayım sırasında herhangi bir nedenle, geçici olarak hanesinde bulunmayanlardan, sayım anında yurt içinde olanların sayısını «Yurt İçinde» «.....» bölümüne, yurt dışında olanların sayısını «Yurt Dışında» «.....» bölümüne rakamla yazınız.

SORU 6 — Bu hanehalkından olup, yurt dışından kesin dönüş yapan kaç kişi vardır?

Hanehalkından olupta bir gelir temini amacıyla yurt dışında çalışıp kesin dönüş yapan kişilerin sayısını, rakamla «.....» bölümüne yazınız. Ancak, yurt dışından kesin dönüş yapan, 12 yaşından küçük ve çalışmayan kişileri bu sayıya dahil etmeyiniz.

SORU 7 — Hanehalkı oturduğu bu yer için kira ödüyor mu? Ödüyorsa ayda net kaç TL. ödüyor?

(Yakıt, kapıcı, kaloriferci ücreti gibi genel giderler hariç.)

Hanehalkı oturduğu yer için kira ödüyorsa «Ödüyor» 1 kutusuna, ödemiyeorsa «Ödemiye» 2 kutusuna (x) koyunuz. Hanehalkı oturduğu yer için kira ödüyorsa, Ekim 1985 ayı içinde fiilen ödeyeceği veya ödediği kira miktarını «.....» bölümüne rakamla yazınız. Kira, mal veya bir hizmet karşılığı olarak ödeniyorsa mal veya hizmetin aylık değerini, kira yıllık olarak ödeniyorsa 12 aya bölerek aylık değerini yazınız. Yakıt, kapıcı, kaloriferci gibi genel giderleri kira içinde göstermeyiniz. Şayet bu giderler kira ile birlikte ödeniyorsa, bu giderleri sorarak tespit ettikten sonra, düşerek net kirayı yazınız. Para faizsiz ev kirasız veya bir hizmet karşılığı oturlan yerler için kira ödüyor kabul ediniz ve aynı muhitte aynı nitelikteki emsal konutların kira bedelini buraya aylık kira bedeli olarak yazınız.

SORU 8 — Hanehalkının kullandığı oda sayısı? (Salon dahil.)

Hanehalkının oturduğu konuttaki (mesken) oda sayısını cevap bölümüne rakamla yazınız.

Oda sayısına salonda dahil edilerek «.....» bölümüne yazınız. Koridor, antre, balkon, banyo, mutfak ve hela oda sayılmaz. Bir ev apartman dairesi veya oturlan yerde birden fazla hanehalkı oturuyorsa her hanehalkının kendisi tarafından kullanılan oda sayısını bildirmesi gerekir. Ayrıca hanehalkının kendisine ait olduğu halde kullanma ihtiyacını duymadığı oda veya odalar mevcut ise bunları da oda sayısına dahil ederek yazınız.

Hanehalkının kullandığı kısımda işyeri olarak kullanılan oda veya odalar var ise oda sayısından düşülmesi gerekir. Tek bir oda hem ikametgah, hem işyeri olarak kullanılıyorsa burası oda olarak kabul edilir ve kullanılan oda sayısına ilave edilir.

ODA :

Dört tarafı ve üstü kapalı, tabanı en az 4 metrekare ve tabandan tavana yüksekliği en az 2,5 metre olan veya yetişkin bir insanın (15 yaşından yukarı) yatağını alabilecek büyüklükte (yatak odası, yemek odası, oturma odası, salon gibi) yerlerdir. Koridor, antre, balkon, banyo, mutfak ve hela oda sayılmaz.

SORU 9 — **Hanehalkının ısınmak amacıyla kullandığı araç türü nedir?**

Hanehalkının ısınmak amacıyla kullanılan araç türü birden fazla ise, en fazla kullanılan araç türü için kalorifer ise, «Kalorifer 5» kutusuna, soba ise, «Soba 6» kutusuna, ocak ise «Ocak 7» kutusuna, diğer ise «Diğer 8» kutusuna (x) koyunuz.

Bu soruda «Diğer» kutusu işaretlendiğinde, diğerin ne olduğunu «.....» bölümüne yazınız.

SORU 10 — **Hanehalkının ısınmak amacıyla kullandığı yakıt türü nedir?**

Hanehalkının oturduğu yerde birden fazla yakıt kullanılıyorsa en fazla kullanılan yakıt türü kömür ise «Kömür 1» kutusuna, Ağır yağ (Fuel-oil vb.) ise «Ağır yağ (Fuel-oil vb.) 2» kutusuna, odun ise «Odun 3» kutusuna, tezek ise «Tezek 4» kutusuna, diğer ise «Diğer 5» kutusuna (x) koyunuz.

BÖLÜM IV : KİŞİSEL NİTELİKLERLE İLGİLİ SORULAR (11 - 42)

Nüfusun sosyal ve ekonomik niteliklerine ilişkin sorular (11 - 42 sorular) bu bölümde yer almaktadır. Bu bölüme sadece sayım sırasında sayımı yapılan yerde bulunan kişilerin niteliklerini yazınız.

Hanehalkı reisi evde olsun veya olmasın IV. Bölümün 1. satırına ilk önce adını ve soyadını, bütün nitelikleri ile birlikte (11. sorudan -42. soruya kadar) mutlaka yazınız. Bu bölüme yazılan hanehalkı reisinin adı ve soyadının III. Bölümün 1. satırına yazılanla aynı olmasına dikkat ediniz.

Hanehalkı reisi evde olsun veya olmasın bütün nitelikleri ile yazıldıktan sonra diğer hanehalkı fertlerini de en yaşlısından başlayarak yaş sırasına göre büyükten küçüğe doğru bütün nitelikleri ile yazınız. Hanehalkı ferdi olmayanları, hanehalkı fertlerinden sonra yaş sırasına göre ad ve soyadları ile tüm niteliklerini noktalı çizgi üzerine kitap harfleri ile yazınız. Kutulu sorulara (x) koyarak cevaplayınız.

SORU 11 — **Adınız ve Soyadınız?**

(Sayım anında bulunanları yazınız. Ancak, hanehalkı reisi evde olmasa dahi 1. satıra bütün nitelikleri ile birlikte yazınız.)

1. satıra yazılması gereken hanehalkı reisinin ad ve soyadının soru 1'deki ad ve soyadı ile aynı olması gerektiğine dikkat ediniz. Yukarıda açıklandığı gibi diğer hanehalkı fertlerini yaş sırasına göre yazınız. Adı ve soyadı yazılan kişinin; 42. soruya kadar diğer niteliklerini yazdıktan sonra, 2. ve diğer şahısları sıra ile yazınız.

SORU 12 — **Cinsiyetiniz?**

Sayımı yapılan kişinin cinsiyetine göre erkek ise «E 1» kutusuna, kadın ise «K 2» kutusuna (x) koyunuz.

SORU 13 — **Kaç yaşındasınız? bitirdiğiniz yaşı söyleyiniz.**

(Bir yaşını doldurmamayan bebekler için «0» yazınız.)

Sayımı yapılan kişinin sayım sırasında bitirmiş olduğu yaşı rakamla yazınız. Bir yaşını (12 ayını) doldurmamayan bebekler için «0» yazınız.

Altı yaşını tamamlamış yedi yaşına girmiş bir çocuk, onbeş gün sonra yedi yaşını tamamlayacak olsa bile yaşını altı olarak yazınız.

Halkımızda yaşları sonu (0) ve (5) ile biten yuvarlak sayılarla ifade edilmesi şeklinde genel bir eğilim vardır. 21 ve 22 yaşında olan kimseler yaşlarını 20 olarak bildirebilirler. Yine 36 ve 37 yaşında olanlarda «35 yaz» diye ifade edebilirler. Yaş sorusuna yuvarlak sayılarla cevap verilmesi halinde, münakaşaya meydan vermemek şartıyla, hakiki yaşın bildirilmesine yarınacak ilave sorular sorunuz.

Sayımı yapılan kimse doğum tarihini söylediği takdirde, defterin arka kapğındaki doğum yıllarına göre yaş çizelgesi tablosuna bakarak 20 Ekim itibariyle yaşını yazınız.

SORU 14 — Doğum yeriniz?

(Türkiye’de doğanlar için doğduğu yerin halen bağlı bulunduğu İL’in adını; yabancı ülkede doğanlar için doğduğu yerin halen bulunduğu ÜLKE’nin adını yazınız.)

Doğum yeri sorusuna sayımı yapılan kişi doğduğu ilçe veya köyün adını verebilir. Bu durumda, bu ilçe veya köyün bağlı bulunduğu il’i sorarak cevap yerine o ilin adını yazınız.

Örneğin :

Elbistan’da doğan bir kişinin doğum yeri için Elbistan değil, Kahramanmaraş yazınız.

Frankfurt’ta doğmuş olan bir kimsenin doğum yerine, Batı Almanya yazınız.

SORU 15 — Hanehalkı reisine olan akrabalık dereceniz?

(Bu hanede devamlı oturmayanlar için «misafir» yazınız.)

Sayımı yapılan hanehalkı fertlerinin hanehalkı reisine olan akrabalık derecesini yazınız. Akrabalık derecesinin cevaplandırılmasında aşağıdaki esaslara dikkat ediniz;

1 — Sayım sırasında hanede bulunan ve aynı hanehalkından olan kişilerden, hanehalkı reisine akrabalığı bulunanların akrabalık derecesini açık olarak yazınız.

Örneğin :

Hanehalkı reisinin kendisi için «H.H.R.» yazdıktan sonra diğerleri için yakınlık derecesine göre, eşi, oğlu, kızı, anası, babası, gelini, torunu, dayısı ..... gibi.

2 — Sayım sırasında aynı hanehalkından olup da hanehalkı reisi ile akrabalığı bulunmayan kişiler için «yok» yazınız.

3 — Hanehalkından olmayan ve sayım sırasında hanehalkı ile birlikte sayımı yapılan kişiler için (H.H.R.’ne akraba olsun veya olmasın) «misafir» yazınız.

Ayrı bir hanehalkından olupta sayım günü babasının yanına gelen oğlu, kızı, gelini gibi kişiler için, hanehalkı reisine olan akrabalık derecesine bakılmaksızın «misafir» yazınız.

4 — Sayım sırasında hanehalkı teşkil etmeyen kişilerin bulunduğu yerlerde (Kışla, karakol, hastane, tren, vapur, otobüs, terminal, pansiyon, okul, yurt, otel vb.) sayımı yapılanlar için bu soruya (x) koyunuz.

SORU 16 — Tâbiyetiniz?

(Yabancı devlet tâbiyetinde olanlar için, tâbiyetinde bulunduğu ÜLKE’nin adını yazınız.)

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan kişiler için «T.C. 01» kutusuna (x) koyunuz. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan kişiler için tâbiyetinde buldukları devletin adını «.....» bölümüne yazınız.

Birden fazla tâbiyeti olan kişilerin, tâbiyetlerinden birisi T.C. ise bu kişinin tâbiyeti için T.C. kutusunu işaretleyiniz. T.C. tâbiyeti dışında birden fazla tâbiyeti varsa, tercih ettiği tâbiyetini yazınız. Bir devlet tâbiyetinde olmayanlar için «yok» yazınız.

KONUŞULAN DİL (17-18)

SORU 17 — Ev içinde ve aile arasında konuştuğunuz dil?

Sayımı yapılan kişinin ev içinde, aile arasında konuştuğu dil Türkçe ise «Türkçe 01» kutusuna (x) koyunuz. Türkçe değil ise konuşulan dilin adını «.....» bölümüne yazınız. Sağır ve dilsizler ile henüz konuşamayacak yaşta olan çocukların dili, anne ve babalarının ev içinde aile arasında konuştukları dili esas kabul ederek ilgili kutuya (x) koyunuz veya ilgili bölüme yazınız.

SORU 18 — Bu dilden başka, en iyi konuştuğunuz dil?

Sayımı yapılan kişinin, ev içinde ve aile arasında konuştuğu dilinden başka konuştuğu ikinci dili öğrenilmek istenmektedir.

Bu nedenle :

- a) Sayımı yapılan kişinin, ev içinde ve aile arasında konuştuğu dilinden başka, istediğini anlatabilecek derecede bildiği ikinci dili varsa o dilin adını,
- b) Bir kaç dil biliyorsa, sadece en iyi bildiği dilin adını «.....» bölümüne yazınız.

Ev içinde ve aile arasında konuşulan dilden başka bir dil bilmeyenler için «Yok 01» kutusuna (x) koyunuz.

SORU 19 — Dininiz?

(Hıristiyanlar için :

- 1 — Katolik
- 2 — Ortadoks
- 3 — Protestan
- 4 — Gregoryan

vb. mezhep isimlerini, Müslümanlar, Museviler ve diğer din mensupları için sadece din ismini yazınız.)

Sayımı yapılan kişi müslüman ise «İslâm 01» kutusuna (x) koyunuz. Dinini hıristiyan olarak beyan edenlerin mezhebinin adını, diğer dinlerden olanlar için mensup oldukları dinin adını «.....» bölümüne yazınız.

Örneğin :

Hıristiyanlar için «katolik», «Protestan» gibi mezhep ismi, diğer dinler için ise, Museviler için «Musevi», Budistler için «Budist» gibi,

Dinini yok olarak beyan edenler için «.....» bölümüne din-siz yazınız.

SAKATLIK DURUMU (20 - 22)

SORU 20 — **Görünür vücut sakatlığınız veya zihinsel, ruhsal bir sakatlığınız var mı?**

Sayımı yapılan kişinin görünür vücut sakatlığı veya zihinsel, ruhsal bir sakatlığının olup olmadığı sorulmaktadır. Sakatlığı olan için «var 1» kutusuna, sakatlığı olmayan kişi için «yok 2» kutusuna (x) koyunuz. 21 ve 22. soruları 20. soruya «var» cevabı verenlere sorunuz. 20. soruya yok cevabı verenlere 23. soruyu sorunuz.

SORU 21 — **Sakatlığınızın türü?**

(Bir gözü kör, iki gözü kör, bir ayağı topal, kötürüm, bir kulağı sağır, iki kulağı sağır, zihinsel veya ruhsal özürlü vb.)

Sayımı yapılan kişinin sakatlık türünün tespiti istenmektedir.

Sakat; varlığı gözle görülen veya açıkça anlaşılan, vücut arızaları ile zihinsel veya ruhsal yönden özürlü olanlardır. Bir gözü kör, iki gözü kör, bir ayağı topal, kötürüm, bir kulağı sağır, iki kulağı sağır, zihinsel veya ruhsal özürlü gibi, sakatlık türü hangisi ise açıkça yazınız. Birden fazla sakatlığı olanlar için, sakatlığın en ileri derecede olanını yazınız.

Sakatlıkla ilgili bazı tanımlar aşağıda açıklanmıştır.

KÖR :

Bütün düzeltmelere rağmen, iki gözle görmesi 1/10'dan aşağı olan, yani normal yaşam ve çalışmalarında görme gücünden yararlanamayan kişiye KÖR denir.

SAĞIR :

Bütün düzeltmelere rağmen, her iki kulağındaki işitme kaybı 90 dB (desibel) den daha fazla olan, yani normal yaşam ve çalışmalarında işitme gücünden yararlanamayan kişiye SAĞIR denir.

ORTOPEDİK YÖNDEN SAKAT :

Bütün düzeltmelere rağmen, normal yaşam ve çalışmalarında; iskelet, sinir sistemi, kas ve eklemlerinden yeteri kadar yararlanamayan kişiye ORTOPEDİK YÖNDEN SAKAT denir.

ZİHİNSEL ÖZELLİKLERİ YÖNÜNDEN SAKAT :

Çeşitli nedenlerle zihin, psikodevimsel (motor), sosyal olgunluk, gelişim ve fonksiyonlarında sürekli yavaşlama, duraklama ve gerileme sonucu olarak yaşlarına göre dörtte bir ve daha yüksek oranda sürekli yeti ve fonksiyon kaybı olan kişiye ZİHİNSEL YÖNDEN SAKAT veya GERİZEKALİ denir.

SORU 22 — **Sakatlığınızın sebebi?**

Sayımı yapılan kişinin sakatlığının meydana geliş sebebi öğrenilmek istenmektedir. Alınan cevaba göre sakatlık sebebi doğuştan ise, «Doğuştan 1» kutusuna, trafik kazası ise, «Trafik kazası 2» kutusuna, iş kazası ise, «İş kazası 3» kutusuna, hastalık ise, «Hastalık 4» kutusuna, diğer ise, «Diğer 5» kutusuna (x) koyunuz. Sakatlık sebebi birden fazla ise 21. soruda belirtilen sakatlığın sebebini yazınız.

DAİMİ İKÂMETGÂH (23 - 24)

SORU 23 — **Devamlı oturduğunuz yerin bağlı olduğu İL'in adı nedir?**

(Yurt dışında olanlar için ÜLKE'nin adını yazınız.)

Buraya, sayımı yapılan kişinin sayım sırasındaki daimi ikâmetgâhını yazınız. Daimi ikâmetgâhın tesbitinde, aşağıdaki hususlara dikkat ediniz.

- a) Daimi ikâmetgâh ile doğum yeri aynı olabileceği gibi farklı da olabilir. Kişinin doğduğu yer ile ikâmet etmekte olduğu yeri dikkatle tespit ediniz.
- b) Türkiye’de olanlar için devamlı oturdukları yerin bağlı olduğu ilin adını, daimi ikâmetgâhları yurt dışında bulunanlar için devamlı oturdukları yerin bulunduğu ülkenin adını yazınız.
- c) Yedek subay, er ve öğrencilerin daimi ikâmetgâhları, hanehalklarının bulunduğu yerdir. Ancak, kendileri buldukları yeri daimi ikâmetgâhı olarak beyan ediyorlar ise, daimi ikâmetgâh, beyan edilen yerdir.
- d) Memurların daimi ikâmetgâhları, tayin edilmiş oldukları yerdir.

SORU 24 — Devamlı oturduğunuz yer İl merkezi mi, İlçe merkezi mi, Bucak veya Köy mü?

(Daimi ikâmetgâhı yurt dışında olanlara sormayınız.)

Sayımı yapılan kişinin daimi ikâmetgâhı, il merkezi ise «İl Merkezi 1» kutusuna, İlçe merkezi ise «İlçe Merkezi 2» kutusuna, bucak veya köy ise «Bucak, Köy 3» kutusuna (x) koyunuz.

Daimi ikâmetgâhı yurt dışında olanlar için bu sorunun sorulmayacağına dikkat ediniz.

Yedek subay, er ve öğrencilerin devamlı oturduğu yer, hanehalkının bulunduğu İl Merkezi, İlçe Merkezi, Bucak veya Köy’dür.

1980 GENEL NÜFUS SAYIMI’NDAKİ DAİMİ İKÂMETGÂH (25 - 26)

(5 ve daha yukarı yaştaki kişilere sorunuz.)

SORU 25 — 1980 Genel Nüfus Sayımı’nda, devamlı oturduğunuz yerin bağlı olduğu İL’in adı nedir?

(Yurt dışında olanlar için ÜLKE’nin adını yazınız.)

1980 Genel Nüfus Sayımı’nda daimi ikâmetgâhı Türkiye’de olanlar için devamlı oturdukları yerin bağlı olduğu ilin adını, yurt dışında olanlar için devamlı oturdukları yerin bulunduğu ülkenin adını yazınız.

SORU 26 — Devamlı oturduğunuz yer, İl merkezi mi, İlçe merkezi mi, Bucak veya Köy mü?

(Daimi ikâmetgâhı yurt dışında olanlara sormayınız.)

Sayımı yapılan kişinin, 1980 Genel Nüfus Sayımı’nda daimi ikâmetgâhı İl Merkezi ise, «İl Merkezi 1» kutusuna, İlçe Merkezi ise «İlçe Merkezi 2» kutusuna, bucak veya köy ise «Bucak, Köy 3» kutusuna (x) koyunuz. 1980 Genel Nüfus Sayımı’ndaki daimi ikâmetgâhı yurt dışında olanlar için bu sorunun sorulmayacağına dikkat ediniz. 1980 Genel Nüfus Sayımı’nda yedek subay olan veya askerlik yapanlar ile öğrencilerin daimi ikâmetgâhları, hanehalklarının bulunduğu yerdir.

ÖĞRENİM DURUMU (27 - 28)

27. soruyu, sayım sırasında 6 ve daha yukarı yaştaki kişilere sorunuz.

SORU 27 — Okuma ve yazma biliyor musunuz?

Sayımı yapılan kişi, okuma ve yazma biliyorsa ve evet cevabı verdiyse «E 4» kutusuna, okuma ve yazma bilmiyorsa hayır cevabı verdiyse «H 5» kutusuna (x) koyunuz.

Sayımı yapılan kişinin okur - yazarlık durumunun tesbit edilmesinde aşağıdaki hususlara dikkat ediniz :

a) Türk alfabesi ile okuma ve yazma bilenler okur - yazar sayılırlar,

- b) Okuma bilen, fakat yazma bilmeyen kimseler okur - yazar sayılmazlar,
c) Eski Türk alfabesi ile okuma yazma bilenler okur - yazar sayılmazlar.
d) Yabancı uyruklu olanlar, kendi dilleri ile okuma yazma biliyorlarsa okur - yazar sayılırlar.

28. soruyu, sayım sırasında 11 ve daha yukarı yaştaki kişilere sorunuz.

SORU 28 — En son hangi okulu bitirdiniz?

(İlk, orta, lise, ticaret lisesi, tıp fakültesi, yüksek öğretmen okulu vb.)

Sayımı yapılan kişinin öğrenim derecesini ve dalını açık olarak belirtecek şekilde yazınız. Kişinin öğrenim derecesinin ve dalının tespit edilmesinde aşağıdaki hususlara dikkat ediniz :

- a) Herhangi bir öğrenim kurumundan mezun olmayanlar için «yok» yazınız.
b) Beş yıllık ilkokulu bitirenler için «ilk» yazınız. Dikkat! Üç sınıflı ilkokulu bitirenleri ilkokul mezunu saymayınız.
c) Okuma - yazma kurslarına katılıp da ilkokul diploması alanları, ilkokul mezunu sayınız ve «ilk» yazınız.
d) Ortaokulu bitirenler için, «orta» yazınız.
e) Liseyi bitirenler için, «lise» yazınız.
f) Bir meslek okulu bitirenler için, bitirdikleri okulun öğrenim derecesini ve dalını yazınız.

Örneğin :

«Ticaret lisesi, meslek lisesi» gibi.

- g) Fakülte ve yüksek okullardan mezun olanlar için, mezun oldukları okulun adını yazınız.

Örneğin :

Hukuk fakültesi, inşaat fakültesi, kimya fakültesi, yüksek öğretmen okulu gibi.

29 - 42. soruları, 12 ve daha yukarı yaştaki kişilere sorunuz.

SORU 29 — Medeni durumunuz nedir?

(12 ve daha yukarı yaştaki kişilere sorunuz.)

Sayımı yapılan kişinin medeni durumu, hiç evlenmedi ise «Hiç Evlenmedi 1» kutusuna, evli ise «Evli 2» kutusuna, boşandı ise «Boşandı 3» kutusuna. eşi öldü ise «Eşi Öldü 4» kutusuna (x) koyunuz.

DİKKAT !

Dini nikah (imam nikahı) ile evlenmiş olanlar ile kendilerini evli beyan edenleri «Evli» kabul ediniz.

DOĞURGANLIK DURUMU (30 - 33)

(12 ve daha yukarı yaşlardaki evli, eşi ölmüş, boşanmış kadınlara sorunuz.)

SORU 30 — Bugüne kadar yaşasın veya ölmüş olsun KIZ veya ERKEK kaç canlı çocuk doğurdunuz?

Sayımı yapılan kadının, sayım anına kadar o anda yaşasın veya ölmüş olsun «kız», «erkek» doğurduğu çocukların sayısını, cevap bölümüne rakamla yazınız. Hiç canlı doğum yapmamış olan kadınlar için «0» yazınız.

CANLI DOĞUM :

Çocuğun doğduğu anda en az bir kez nefes alıp, canlılık belirtisi göstermesidir.

31 - 32 - 33. soruları 30. soruda canlı doğum yapan kadınlara sorunuz.

- SORU 31 — **Doğan bu çocuklarınızdan halen kaç yaşamaktadır?**
Kadının sayım anına kadar, canlı olarak doğurduğu çocuklardan yaşı ve cinsiyeti ne olursa olsun ve nerede bulunurlarsa bulunsunlar, yaşayan çocuklarının sayısını cevap bölümüne rakam ile yazınız. Hiç çocuğu yaşamamış kadınlar için «0» yazınız.
32 - 33. soruları 12 - 49 yaşları arasındaki «evli», «eşi ölmüş», «boşanmış» kadınlara sorunuz.
- SORU 32 — **Son bir yıl içinde yaşasın veya ölmüş olsun KIZ veya ERKEK kaç canlı çocuk doğurdunuz?**
(20 Ekim 1984 tarihinden yani, geçen güzden bugüne kadar.)
Sayımı yapılan kadının, geçen güzden (20 Ekim 1984) bu yana (kız, erkek) yaşasın veya ölmüş olsun doğurduğu canlı çocukların sayısını cevap bölümüne rakamla yazınız.
Bir yıl içinde birden fazla canlı doğum olmuş ise (ikizler ve üçüzler dahil) sayısını aynen yazınız.
Sayımı yapılan kadın, son bir yıl içinde canlı doğum yapmamış ise, bu soruya «0» koyunuz.

- SORU 33 — **Son bir yıl içinde bir yaşını doldurmadan ölen çocuğunuz var mı, varsa kaç tanedir?**
(20 Ekim 1984 tarihinden yani, geçen güzden bugüne kadar.)
Sayımı yapılan kadının, geçen güzden (20 Ekim 1984) bu yana (kız, erkek) bir yaşını doldurmadan ölen çocuklarının sayısını cevap bölümüne rakamla yazınız.
Bir yıl içinde birden fazla ölüm olmuş ise (ikizler ve üçüzler dahil) sayısını aynen yazınız.
Sayımı yapılan kadının son bir yıl içinde, bir yaşını doldurmadan ölen çocuğu yoksa bu soruya «0» koyunuz.

GEÇEN HAFTA İÇİNDEKİ ÇALIŞMA DURUMU (34 - 41)

(12 ve daha yukarı yaştaki kişilere sorunuz.)

- SORU 34 — **Geçen hafta, para veya mal karşılığı bir işte çalıştınız mı? Çalışmadıysanız işinizle ilginiz devam ediyor mu?**
Sayımı yapılan kişinin sayım gününden önceki «7» gün içinde para veya mal elde etmek amacı ile en az bir gün çalışıp çalışmadığını, çalışmadı ise işi ile ilgisinin devam edip etmediğini tespit ederek, kişinin durumuna göre çalıştı ise «Çalıştı 5» kutusuna, çalışmadı fakat işi ile ilgisi devam ediyor ise, «Çalışmadı fakat işi ile ilgisi devam ediyor 6» kutusuna, çalışmadı ise «Çalışmadı 7» kutusuna (x) koyunuz.

Bu sorunun tespitinde, aşağıdaki hususlara dikkat ediniz.

- Para veya mal karşılığı çalışma kapsamına, maaş veya ücret karşılığı çalışılan işler girdiği gibi, kendi hesabına çalışmak, kendi toprağında çiftçilik yapmak, ücretsiz olarak aile işlerinde çalışmak da girer.
- Bir kişi son hafta içinde izin, hastalık, seyahat, iş anlaşmazlığı gibi nedenlerle mevsim gereği işinde çalışmamış olabilir, ancak bu tür nedenlerle geçici olarak çalışmayan kişilerin işi ile ilgisi devam etmektedir.

35-38. soruları 34. soruya «çalıştı» veya «çalışmadı fakat işi ile ilgisi devam ediyor» cevabı verenlere sorunuz.

SORU 35 — Geçen hafta içinde çalıştığınız (yaptığınız) veya ilginizi kesmediğiniz işiniz nedir?

(Çiftçi, makina mühendisi, banka müdürü, daktilo memuru, öğretmen, manav, yoğurt satıcısı, ayakkabı tamircisi, berber, vb.)

Sayımı yapılan kişinin, son hafta içinde para veya mal karşılığı bir gelir elde etmek amacı ile tuttuğu işi cevap bölümüne açıkça yazınız.

Bir kişinin birden fazla işi olabilir ve bunların hepsinden gelir de elde etmiş olabilir. Bu kişinin işlerinden elde ettiği gelirin büyüklüğüne bakılmaksızın en çok zamanını verdiği işi, tuttuğu iş olarak yazınız.

Bir kişinin geçen hafta içinde çalıştığı (yaptığı) veya ilgisini kesmediği işi belirlerken, aşağıdaki hususlara dikkat ediniz :

1 — Bir kimsenin yaptığı iş genel bir anlam taşıyacak şekilde değil, yapılan iş, sanat veya hizmetin tümünü belirtecek sözcüklerle ifade edilmelidir. Özellikle «ci, cı, cü, cu» ile biten iş tabirleri genel bir anlam taşırlar ve birden çok işi belirtebilirler. Bu sözcükleri, tek başına kullanmayınız ve işin özelliğini belirtecek biçimde yazınız. Aşağıda, yapılan iş konusundaki yanlış ve doğru ifadeler örnekler verilmektedir.

YANLIŞ

DOĞRU

Kunduracı

Kundura imalatçısı
Kundura tamircisi
Kundura satıcısı

Madenci

Maden işçisi
Maden mühendisi

Kaloriferci

Kalorifer tesisatı yapan
Kalorifer (radyotör) imalatçısı
Kalorifer tamircisi

İşçi

İnşaat işçisi
Belediye temizlik işçisi
Otomobil montaj işçisi

Mühendis

İnşaat mühendisi
Ziraat mühendisi
Makina mühendisi

2 — Genellikle resmi veya özel kurum ve kuruluşlarda maaş ve ücretle çalışan kimseler, yaptıkları işi sorulduğunda «memur» cevabını vermektedirler.

Bu şekildeki cevaplar için, kişinin memuriyette yaptığı işin türünü sorunuz ve cevabını açık olarak yazınız.

YANLIŞ

DOĞRU

Memur

Müsteşar
Genel Müdür
Daire Başkanı
Şube Müdürü
Daktilo, veznedar, evrak memuru,
Polis memuru, bekçi, şoför, odacı gibi.

- 3 — Silahlı kuvvetler mensupları için; gerek muharip gerekse muharip olmayan subayların yaptığı işi, sadece «subay»; yedek subaylar için «yedek subay»; astsubaylar için «astsubay» ve erler için «er» olarak yazınız.
- 4 — Ev kadınları, kendi evlerinin işlerini görmek veya işlere yardım etmekle beraber, ev işlerine ek olarak, son hafta içerisinde para veya mal karşılığı bir gelir elde etmek amacıyla başka bir iş yapmış ise, bu işte çalıştığı süreye bakılmaksızın tuttuğu işi yazınız.
Son hafta içerisinde bir gelir elde etmek amacıyla terzilik, nakış, sepet örücülüğü, seramik işleri, çamaşır yıkayıcılığı, halı dokumacılığı, hizmetçilik, çiftçilik, sebze yetiştiriciliği gibi herhangi bir işte çalışan kadınların tuttuğu işi «Terzi», «Nakış işi», «Seramik yapıcısı», «Halı dokuyucusu», «Çamaşır yıkayıcısı», «Hizmetçi», «Çocuk bakıcısı», «Çiftçi», «Hayvan yetiştiricisi», «Sebze yetiştiricisi» olarak yazınız.
Özellikle kırsal alanlarda son hafta içinde yapılan iş için «ev kadını» cevabı verilmiş ise bu kadının tarlada, bağda, sebze bahçesinde, hayvancılıkta vb. işlerde çalışıp çalışmadığını sorunuz. Eğer söz konusu kişi bu gibi işlerde çalışmışsa, çalıştığı süreye bakılmaksızın yaptığı işi çiftçi, bağcı, sebzeçi, hayvan yetiştiricisi olarak yazınız.

SORU 36 — Geçen hafta içinde çalıştığınız veya ilginizi kesmediğiniz yer, kuruluş veya işyerini belirtiniz?

(Tarla, belediye, emniyet müdürlüğü, Devlet İstatistik Enstitüsü, manav dükkanı, vb.)

Sayımı yapılan kişinin, çalıştığı yerin adını, adı yoksa, ne tür bir yer olduğunu yazınız.

Örneğin :

Türkiye Kömür İşletmeleri, Etibank Murgul Bakır İşletmesi, Devlet İstatistik Enstitüsü, Ersel Möble, tarla, bağ, orman, vb.

Ayrıca yaptığı işi, seyyar olarak yapanlar için «seyyar»; evde yapanlar için «evde» yazınız. Orduda çalışan subay, astsubay ve erlerle diğer memur, işçi ve müstahdemler için çalıştıkları yere «ordu» yazınız.

SORU 37 — Geçen hafta içinde çalıştığınız veya ilginizi kesmediğiniz yer, kuruluş veya işyerinde yapılan iş nedir?

(Kamu hizmeti, perakende ticaret, bankacılık, buzdolabı imalatı, TV tamircisi, vb.)

Sayımı yapılan kişinin, çalışmakta olduğu iş yerinde yapılan işi açık olarak yazınız. Bu soruda kişinin çalıştığı yerin adını veya o iş yerinde kişinin ne yaptığını tekrarlamayınız.

Örneğin :

Tarla ziraati, bağcılık, arıcılık, hayvan besiciliği, sebze yetiştiriciliği, kumaş dokuma, çırçırılama ve apreleme, makarna üretimi, ilaç üretimi, toptan ticaret, perakende ticaret, karayolu yolcu taşımacılığı, şehir içi yük taşımacılığı, yol inşaatı, bina inşaatı, sağlık hizmeti, eğitim hizmeti, kamu hizmeti, berberlik, terzilik gibi.

Orduda subay, astsubay ve erlerle diğer memur, işçi ve müstahdemlerin çalıştıkları yerde yapılan iş için, ordu hizmetleri karşılığı olmak üzere kısaca «ordu» yazınız.

SORU 38 — Geçen hafta içinde çalıştığınız veya ilginizi kesmediğiniz işteki durumunuz nedir?

Sayımı yapılan kişinin, son hafta içinde tuttuğu işteki durumuna göre ücretli ise «Ücretli 0» kutusuna, işveren ise «İşveren 1» kutusuna, kendi hesabına ise «Kendi Hesabına 2» kutusuna, ücretsiz aile işçisi ise «Ücretsiz aile işçisi 3» kutusuna (x) koyunuz.

Bu sorunun cevaplandırılmasında aşağıdaki tanımları dikkate alınız.

ÜCRETLİ :

Bir başkasının işinde para veya mal karşılığı bir gelir elde etmek amacı ile (memur, işçi, müstahdem, kalfa, müdür vb.) maaş, ücret ve yevmiye ile çalışanlardır.

İŞVEREN :

Kendi işinde bir veya birden fazla ücretli veya yevmiyeli kişi çalıştıranlardır. (Bir işyerinin ücretli veya yevmiyeli kişi çalıştıran ortakları ayrı ayrı birer işverendir.)

KENDİ HESABINA :

Kendi işinde (tarlasında, bağında, bahçesinde, dükkanında, yazıhanesinde, imalathanesinde, tamirhanesinde vb.) yalnız veya ücretsiz aile fertleriyle birlikte (yanında ücretli bir kişi çalıştırmaksızın) para veya mal karşılığı bir gelir elde etmek için çalışanlardır. İşlerinde ücretle kişi çalıştırmayan bir iş yerinin ortakları, başkasının yanında çalışıyor sayılmazlar. Bu ortaklarda «kendi hesabına» çalışıyor kabul edilirler.

ÜCRETSİZ AİLE İŞÇİSİ :

Hanehalkının tuttuğu işe yardım etmek amacıyla ücret almaksızın çalışanlar ücretsiz aile işçisidir.

39-41. soruları 34. soruya «çalışmadı» cevabı verenlere sorunuz.

SORU 39 — Çalışmadıysanız ve işinizle ilginiz devam etmiyorsa çalışmama sebebiniz nedir?

(Çalışamaz halde ve hapisler için «diğer» kutusu işaretlenecektir.)

Sayımı yaptığınız kişi, son hafta içerisinde para veya mal karşılığı bir işte çalışmamış veya işi ile ilgisi devam etmemiş ise çalışmama sebebinin emekli ise «Emekli 3» kutusuna, öğrenci ise «Öğrenci 4» kutusuna, ev kadını ise «Ev kadını 5» kutusuna, İrad sahibi ise «İrad sahibi 6» kutusuna, diğer ise «Diğer 7» kutusuna, işsiz ise «İşsiz 8» kutusuna (x) koyunuz. Bir kişinin durumunu, soruda belirtilen durumlardan birden fazlasına uyuyor ise, (Emekli - öğrenci, öğrenci - ev kadını, emekli - ev kadını, ev kadını - işsiz, öğrenci - işsiz gibi.) soruda belirtilen sırada önce gelen durumu kabul ediniz.

40. soruya 39. soruya cevap veren kişilere sorunuz.

SORU 40 — İş arıyor musunuz?

Sayımı yapılan kişinin cevabı evet ise «E 1» kutusuna, hayır ise «H 2» kutusuna (x) koyunuz.

41. soruyu, 40. soruya «evet» cevabı verenlere sorunuz.

SORU 41 — Ne zamandan beri iş arıyorsunuz?

Sayımı yapılan kişinin cevabı 1 aydan az ise «1 aydan az 3» kutusuna, 1 - 6 ay ise, «1 - 6 ay 4» kutusuna, 6 - 12 ay ise, «6 - 12 ay 5» kutusuna, 12 aydan çok ise, «12 aydan çok 6» kutusuna (x) koyunuz. Sayımı yapılan kişi, hangi yolla (resmi kurum veya kendi imkanları ile) iş ararsa arasın, iş arıyor kabul ediniz.

SORU 42 — Esas mesleğiniz nedir?

(12 ve daha yukarı yaştaki kişilere sorunuz.)

ESAS MESLEK :

Bir öğrenim veya ihtisas dönemi sonucu bilgi, görgü ve tecrübeye dayalı olarak elde edilen profesyonel nitelikdir.

Bir kişinin bir meslek sahibi olabilmesi için, o mesleği mutlaka icra etmesi zorunlu değildir. Ancak, gerektiğinde yapabilecek niteliğe sahip olması gerekmektedir.

Esas meslek sorusunu bir kişinin son haftada çalışıp çalışmadığına veya bir işle ilgisi olup olmadığına bakılmaksızın, 12 ve daha yukarı yaşlardaki herkese sorunuz.

Sayımı yapılan kişinin bir mesleği yok ise «Yok 000» kutusuna (x) koyunuz. Mesleği olanlar için mesleğini «.....» bölümüne açık olarak yazınız.

Örneğin :

Öğretmen, doktor, çiftçi, bağcı, tornacı, ekonomist, hemşire, makina mühendisi gibi.

Meslekleri belirlerken aşağıdaki hususlara dikkat ediniz.

a) Bazı mesleklere sahip olabilmek için belirli bir öğrenim veya ihtisas dalının bitirilmiş olması gerekir.

Örneğin :

Tıp doktoru, eczacı, mimar, öğretmen, avukat gibi.

b) Bazı meslekler ise, bir öğrenim kurumu ve ihtisas dalı bitirerek kazanılmış olabileceği gibi, bilgi, görgü ve deneyim sonucu da elde edilebilir.

Örneğin :

Oto tamircisi, marangoz, elektrik tesisatçısı, tornacı gibi.

c) Meslek sahipleri, son hafta içinde meslekleri dışında başka bir işte çalışmış olsalar bile, son haftada çalışmış oldukları iş değil, eğitim veya ihtisas sonucu kazandıkları meslekleri alınmalıdır.

Örneğin :

Ticarette uğraşan tıp doktorunun esas mesleğinin «tıp doktoru», belediye başkanlığı yapmakta olan bir avukatın mesleğinin «avukat» olması gibi.

d) Tarımla uğraşan hanehalkları tarım işletmecisi kabul edilmektedir.

Buna göre, hanehalkı reisi veya üyelerinden birinin esas mesleği tarım alanında çalıştığı faaliyete göre «hayvancılık işletmecisi (büyük ve küçük baş), sebzeçilik işletmecisi, meyvecilik işletmecisi, çiçekçilik işletmecisi, arıcılık işletmecisi, kümes hayvancılığı işletmecisi vb» olarak belirlenecektir.

Bu hanehalkında tarımla uğraşan diğer kişilerin esas mesleği, hayvancılıkta çalışan, meyvecilikte çalışan, tarla ziraatında çalışan, çiçekçilikte çalışan, kümes hayvancılığında çalışan olarak yazılacaktır.

Hanehalkı reisi tarım işletmecisi ise, bu hanedeki diğer kişilerin mesleklerinin hanehalkı reisine bağlı olmaksızın (başka bir meslek beyan etmemişlerse) tarımda çalıştıkları faaliyete göre belirlenecektir.

c) Meslekler genel bir anlam verecek şekilde değil, açık olarak yazılmadır. Ayakkabıcı değil; ayakkabı yapıcısı, ayakkabı tamircisi, ayakkabı satıcısı, ayakkabı boyacısı olarak belirtilmelidir.

Amele, işçi, usta, kalfa, ressam, mühendis, komisyoncu, müteahhit, gibi pek çok meslekleri ifade eden kelimeler yerine, berber kalfası, ziraat ameleşi, yol inşaat işçisi, makina mühendisi, teknik ressam, inşaat müteahhidi, emlak komisyoncusu vb. şekilde ifade edilmelidir.

f) Orduda çalışan muharip sınıfa mensup subay ve astsubayların meslekleri rütbelerine bakılmaksızın subay veya astsubay olarak belirlenir, yedek subay ve erlerin meslekleri orduya girmeden önce elde ettikleri meslek ne ise ona göre belirlenir. Orduda çalışan muharip sınıfa dahil olmayan subay ve astsubayların meslekleri, eğitim veya bilgi, görgü ve tecrübeye dayalı olarak elde ettikleri mesleklerine göre (doktor, sağlık memuru, kimyager, makina mühendisi, elektronik teknisyeni vb.) gibi belirlenir.

Orduda çalışan sivil memurların meslekleri, elde ettikleri mesleklere göre belirlenir.